

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a Dohánytársaságban.

Székesfehérvár befásítása.

Városunk intéző körének szives figyelmébe.

I.

Régi, kedves témája a gondolataimnak. Évekkel ezelőtt sok tervet szőttek Kadnár Károly barátommal, a Déli Vasút főtisztviselőjével. Akkoriban egy fásító egyesület tervével is foglalkoztunk, amely részben a város belevonásával, részben társadalmi erők egyesítésével mindent elkövetne, hogy Fehérvár utcái ne a számmától benyargalt Szahara, hanem zöld lombokkal beárnyékoltt kellemes otthona legyen mindannyiunknak. Kadnár Károly elment, a tervezést ad acta tettük. Most hetek óta, amikor dolgaim után sietve, az égető nap sugaraitól üzelve, az utcákat rovom, álmokkal vigasztalom magamat. Szemeimmel méregetem az utcákat, kijelölöm a fasorok helyét, elgondolom, hogy melyik fa hova vetné az árnyékát s mennyivel elégedettebb, kevésbé szenvedő arcokat látnék; ha "kedves" árnyékos fák alatt sétálhatnánk. Nem kellene nézmem az égető nap hatása alatt összehuzódó szemeket a kétségbeesett arcokat, amelyek levegő után kapkodnak.

A legutóbbi közgyűlésre interpellációt jelentettem be úgyanebben az ügyben a polgármesterhez és a gazdasági tanácsos-

hoz. Egyesek óhajára, de meg némi megnyugtató után elhalasztottam interpellációm. E lap hasábjain azonban elmondom gondolataimat s nagyon kérem azokat, akik a szép iránt érdeklődnek, akik városunk egészséges fejlődését szívükön viselik, olvassák el soraimat és segítsenek a közjó előmozdításában.

Aki Fehérvárott lakik, az esztendő felére azt kell mondania, hogy kellemetlen az itt tartózkodás. Májusban megkezdődik az égető nap uralma s októberig árnyék nélkül, üdülés nélkül, portengerben odahuzódunk a naptól átűzesedett falak közelébe, hogy az égető forróság elől némi menedéket találhassunk. Enyhületet csak a kora reggel és a késő délután nyújt, a mikor a nap távol van tőlünk. Október után beáll a tél s az átmeneti állapotot a nyárból a tavaszba s a tavaszból a nyárba legtöbbször sáros, lucskos utakon rójjuk.

De hiszen vannak fáink is — veti oda a védő ügyvéd. Igen vannak. Legtöbbször gömbölyűek. Nem tudom, ki találta ki ezeket a fákat árnyékosítónak s mi jöjjen biztositják az elsőszülött s a dédelgetett kedvenc jogát? Ha a Nádor-utca, a Megyeháztér s egyik-másik kiváltságos hely e diszait nézem, mindig a piaci kofák napernyője jut eszembe. Itélje meg akárki, nyujt-e nagyobb árnyékot egy gömbölyű akácfa, mint egy kofanapernyő? — Ugy-e nem? S

mégis ezekkel akarják kitolni a szémeinket.

Polczér Péter uram, igen tisztelt gazdasági tanácsos ur! szállok az urhoz. Ön szerény csekélységenimel: egyútt: bejárt egy-néhány délvideki várost. Volt Genuában, Nizzában, talán Marseilleben s Toulouseban is. Itt mindenütt s különösen Spanyolország gyöngyében, a szépséges Barcelonában erősen dívik a platánfák kultiválása. Emlékezzék csak rájuk igen tisztelt tanácsos ur: hogyan is cselekszenek azok az okos délvideki emberek? Egy olyan széles utcán, mint a mi Deák Ferenc utcánk, négy plantánfát ültetnek. A fákat föleresztik 6—7 méter magasra, szóval olyan magasra, szóval olyan magasságra, a mely alatt a mi megrakott szénás szekereink is hátra emelhetnének. Ott aztán kieresztik az ágait. A fák keresik az eget, bokrosodnak, lombosodnak és az utca kétoldaláról egymásra borulnak. — Tíz esztendő fák egész erdőt s erős sátozt képeznek. A napsugárnak ott nincs helye, csak a fák tetején. Az alattuk járó emberek úgy érzik magukat, mintha erdőben sétálnának. A házakat igen szépen megmentik, egy-két méter távolságra oda engedik őket a házak közelébe, ott aztán szép szabályosan lenyírálják őket.

Tanácsos ur! nem lehetne ezt minálunk is megtenni. Voltam Szegeden, hol szintén

Testvérek.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

I.

Két fiát nevelt az öreg szőlőműves ember az egykor élő feleségével úgy, mint a madarak ahogy nevelik a fiaikat. Ételte teremtettek nekik, mikor kellett és szükségét nem szenvedtek. De felesleges sem volt semmi; nyári meg őszi világban a gyümölcsösön kívül, amely olyan terhes bőséggel vette körül a kis hegybéli házat, hogy szinte földig lankadoztak a faágak az édes toher alatt és a tökélet szőlőfűrt fölött szőlőfűrt lepte. A gyerekek ilyenkor ráuntak a ragyogó szemű zamatos gyümölcsökre és a sóváry, élénk szemű, beszédes kis asszonyka csontra vetkőzött attól a lázas igyekezettől, amellyel hordta kosárszám a termést a városba, hogy belőle pénzt teremtsen.

Senki sem képes elgondolni, hogy a két kezükre hagyatkozó gyámóltalan emberek minő keserves lassúsággal tudnak csipp csupp kis vagyont szerzeni; a fecskék munkája ilyen, mikor a fészket csöpp szájjukkal hordogalják. A hegybéli asszonyka, mikor meghalt, akkor immár

barázda barázdát ért a házikó körül és a jó asszony halálát bizonyos édességgel vonta be az az utolsó intézkedés, amellyel az urának mondogatta: „ettől a berázdától eddig... meg eddig legyen a Józsiné... szeretném, ha a fekete ropogós cseresnyefa a barázda közben má a Ferkót illetné... egyebkent majd intézkedjék aptyuk annak idején, ha má utánnam igyekezik... iszen talán megintlen nem házasodik meg, ugye aptyuk!...”. Az ember ekkor kissé mérgesen legyintett a kezével és azt mondta: „Effelől ugyan nyugodtan hunyhatoz be a szememet anyjuk!... Majd a Józsit megházasítom, ha elmúlsz!...”. Az asszony a dűnyhát simogatta a kezével helyeslésképpen és igen boldogan lehelte ki a lelkét.

Nem sokára az ember — ahogy ígérte — a Józsi fiát megházasította és csakugyan, ahogy az asszony tervezte, kétfelé hasította a kis szőlőföldet és ahogy az asszony tervezte, ugyancsak a ropogós fekete szemű cseresnyefa a Ferkó részébe esett olyanformán, hogy ezt a Ferkónak eső részt, a haszon élvezetét az ember magának fogta fönn, míg a Ferkó házasságra való nem lesz. A Ferkó előtt ugyanis még a katonasor állott. Tízennyolc éves legényke lehetett, barna

gömbölyű telt orcája volt és fekete, mélytűzű szeme. Vestag, piros ajkát már pihékben árnyalta korán csirkádó bauszocskája. Magába zárkózott, szótalan fiú volt és a hozzá vetett kérdésekre mindig nehezen felelt. Tétovázó lépései határozatlanok voltak és a ház körül mikor jött-ment, olyan idegenszerűséggel nézeledődött erre-arra, mint a madárkak ösztáiban, mikor a fészük immár elhagyott. Csinos szemrevaló katonára vált belőle és ahogy kikenyve-fenyve haza jött, észre lehetett venni, hogy sokat foglalkozik magával: tudja, hogy szép gyerek.

Ekkor az öreg apjuk vagy szomorú véletlen folytán, vagy pedig megadó, elbusuló lelke miatt jócskán megviselődött. Fulladt és ejjelente kevés volt neki a levegőt közben közben a lábait megdagadtak és megint elapadtak. Ez az állapot hosszas volt, tarított még akkor is, mikor a Ferkó legény kiszolgált a katonasort. Eppen a gádban, kisszékre fektette pöccpet lábait, üdögött az öreg félszakra dőve, mikor megjött a legény kicsike zöldre füstölt katonaládájával. A viszontlátásnak ez a legelső perce ugyszólván kínossá vált az apára, ugyanis egyszeribe előtört a szülői gondoskodása meggyötört lelkéből és úgy kezdett beszélni a Ferkó fiának, mint aki szeretné

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG.

Mai lapunk 6 oldal.

FJNa00000387

egy csónaknak Budapest, Sopronban, Nagyatlon, Szombathelyen, stb. Nem mondhatjuk, hogy adataikkal kísérleteztünk. Nem! a talaj minősége nálunk másnak kedvez. Kétféle tenyészik a szofora, az alkác. Ezek óta figyelemmel kísérem egyes helyeken a szoforák növést. s bámulva látom, hogy két év alatt 3-4 méteres hajtságban gyönyörködhetünk.

Bilkei Ferenc
városi bizottsági tag.

ÜJDONSÁGOK.

ELŐFIZETŐINKHEZ. Vidéki előfizetőink közül azokat, akiknek előfizetésük már lejárt, csütörtöki és mai számunk címszalagján értesüljük, hogy mikor járt le? Helybeli előfizetőinkhez holnap és a következő napokon küldjük az előfizetési nyugtákat.

Tisztelettel kérünk mindenkit, akik lapunkat megrendelték, vagy arról előzőleg előfizetőn, róla le nem mondtak, legyenek kegyesek előfizetéseiket megújítani, vagy ha elmaradva volnának, utólag pótolni. A lap költségei, különösen most a nyomdaviszonyok súlyosabbak lettek, mindig több terhet rónak ránk. Ezzel szinte partuzamosan szüntenek meg olyan támogatások, amelyek lapunkat kezdettől fogva istápolták. Ily módon jóformán teljesen előfizetőinkre, illetőleg magunkra vagyunk hagyatva. Ezért kérjük előfizetőinket, hogy ha igénybe veszik lapunkat, ne kessenek a csekély — a többi lapoknál annagy is kisebb előfizetési összeg beküldésével. Támogassák lapunkat, szervezzenek új előfizetőket és nyújtsanak erkölcsi támogatást gyors és alapos tudósítások által.

A Fejérmegyei Napló előfizetési ára:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 "
Negyed évre	3 "
Egy hónapra	1 "

biztonságban látni gyermekét, mielőtt elköltözködik az élők sorából. A haladóktól óriási profétáknak ragyoghatott föl olyan fény, a szemükben, mint ennek az igen becsületes öregnek, a szemé, ahogy ragyogott. Egész kézzelenlővé térével állott elő, hogy miképpen telepedik majd le a kis szőlőtől földön a fia, melyet göröngyről göröngyre szerzett össze, mint ahogy a művészek rakogathatják a mozaik-kepeket. Csakhogy mikor kezdett beszélni a fiúnak, hogy így meg úgy . . . ugye most már megházasodsz . . . A fiu idegeszerű keménységgel nézett az öregnek báronyosan puhán ragyogó szemébe. Rándított a vállán, mintha valami akaratlan terhet akarna lerázni. Ekkor az öreg megdöbönt és a szülői sejtésével érezte, hogy közte és a fia között egész világra szóló különbség, köz van. Összedült szépen rakogatott vára, melyet a lelketben épített álmatlan éjszakáin és úgy pihogott, mint a madár, melyet szíven szorítanak.

A legény egy-két napig volt odahaza: nézdeglődött az immár tizen álló venyigék között és a bátyjával ahogy kőstolagták a forrásnak induló bört, sehogy sem találta meg a borban azt a varázszerű zamatot, melyet a Jóska bátyja. Míg a Jóska majdnem meghihetővé érezte a bornak csipős-peszgésében, illatában, hogy ime ezért magam szenvedtem, vesztettem, addig a Ferkó hanyagul vetete oda a szót.

— Mennyi ebből a rám eső rész? . . . hogyan kell az új bor?

A Jóska hangja is bátorlalanóvá vált mind jobban és bár már egyhárszor kérdezte, újra, bizonytalanszerűséggel ismételte: "hát csakugyan

— **Olvasóinkhoz.** **Bilkei Ferenc,** a Fejérmegyei Napló felelős szerkesztője ma hosszabb tartózkodásra Veneziába utazott. Távollétében a lap felelős szerkesztésének munkáját Borián Ferenc ur, a Fejérmegyei Napló segédszerkesztője végzi.

Változás az orvosi karban. Amint olvasóinknak már hírül adtuk, **Vargha Zsigmond** dr. megyei főorvos beadta nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Széchenyi Viktor gróf főispán méltányolva Vargha dr. kérelmét, aki 50 esztendőn keresztül általános tisztelettel körülövezetten töltötte be nagy és nehéz állását, elfogadta a lemondást. Helyébe ugyancsak a főispán **Lauschmann Gyula** dr. a Szentgyörgyi kórház t. főorvosát nevezte ki ezen állásra, a ki, a mint halljuk, a mai napon foglalja el hivatalosan ezen állását. Ez a kinevezés városunk és megyénk egész társadalmában őszinte és osztatlan örömet kelt. Lauschmann dr. nevét mindenki tisztelettel és őszinte rokonszénnyel említi. Nemcsak mint orvos kiváló ember, de mint a társadalmi életnek egyik legkiválóbb faktora ernyedni nem tudó munkálkodásával vivta ki mindnyájunk elismerését. Városunk történetének, egyes részleteinek avatottabb búvárlója alig van nála. A közművelődés terén nincs oly hely a hova Lauschmann dr. személyében nem egész ember s nem teljes lélekkel munkálkodó ember állana. A tuberkulozis ellen védekező egyesületnek ő a mindenre kész ügyvivője, a ki lelkesedik, lelkesít, dolgozik, éjt nappallá tesz a munkában. Az iskolatag, a színház, a dalosok törekvései, a művészi fellendülések, társas körök, szóval a város minden intézménye Lauschmann Gyulában önzetlen, kitartó és eléggé meg nem beszélhető munkát talált. Őszinte, igaz lélekkel gratulálunk Lauschmann dr-nak, a ki a mint tudjuk — nemcsak részszolgát erre a szép állásra, de kiváló tehetségeinek megfelelő terrenumot is nyer. Az állás, a melyet elfoglalt, benne egész embert fog nyerni.

Lauschmann Gyula dr. kinevezésével — amint halljuk — a Szent-Györgyi kórházban is változás áll be. Lauschmann dr. ugyanis lemondott ottani állásáról s helyét **Mészöly József** dr. székesfehérvári járásorvos tölti be, akinek személyében egy kiváló orvost nyer a kórház. **Mészöly József** dr. mint sebész és szülész általános elismerés szerint a legkeresettebb orvosok közé tartozik városunkban. Modern ember, aki nagyon sokat tanult és tanul s aki csak díszt szerezhet annak az állásnak, a melyet betölteni hivatva van.

Mészöly József dr. helyére a székesfehérvári járási orvosi állásban **Riffer Géza** lép, aki az orvosi kar fiatal tagjai közt szintén a legambiciózusabb, legelkísmeretesebb és legtehetségesebbek közé tartozik.

— **Áthelyezés.** **Dahmer Gyula,** a Hazai Biztosi Társaság helybeli vezetője — amint halljuk — Budapestre helyezteték. Városunk társadalmi kiváló, általánosan tisztelt és népszerű embert veszít benne is, családjában is.

— **A katolikus sajtóért.** **Csáder István** és neje helybeli lakosok 100 koronát adományoztak a katolikus sajtónak. A nemes gondolkodásról tanuskodó cselekedet nem szorul dicséretre.

— **Grömsperger Károly** dr. a Szentgyörgyi kórház alorvosa, aki több év óta működik már a nevezett helyen, megvált állásától és Budapestre az angyalöldi tébolyda orvosi állásába költözött. Kedves, jómodoru, szeretetreméltó embert veszítettek benne a betegek.

— **Egy derék tanító halála.** Részvétel vettük a szomorú hírt, hogy Szigetujfalu érdemes kántor tanítója, **Faig József** f. hó 2-án hajnalban 66 éves korában, 45 évi működés után szívbjá következtében meg halt. A megboldogult földi maradványa f. hó 3-án, délután fél hat órakor volt beszentelve és eltemelve.

— **Kinevezés.** A budapesti főügyész **Berger Ferenc** székesfehérvári ügyészégi irnokot irodatiszté nevezte ki.

— **Áthelyezés.** **Lányi Jenő** a Magyar-osztrák Bank máramarosi főkájától városunkba helyeztetett át.

el akar sz menni? . . . A pince torkából végig lehetett látni az egészségétől sötétlen hamvas szőlőtáblát . . . ahogy nézte a Jóska, sehogy sem fért a fejébe, hogy ilyen csodás szépségűt miképpen válthatik meg valaki!

— **Pedig látod** . . . mondta szomorúan — helyre teremtettem a szőlőt. Kénegettem a beteg részét: immár mint a fa, olyan a vesszeje . . . Gondoltam, tömünk kis házat számódra, azután együtt maradunk.

— **Ha neked ölég** — felelt szárazon a fiu — nekem nézni a szőlő bányám! Bátran alkart szembe nézni bányájával, de elcsuklott a bátorsága, mert csöndes szemrehányás volt a Jóska bátyja nézésében.

Kőbányára ment a legény a sörgyárba dolgozni. Otthon, abban a kis hegyoldali fészekben kínos türesség támadt, mint a főlzakított vízmosás az egészséges szőlőtáblák között. Az öreg bányadiabb-bányadiabb lett és a daganata a lábain tolakodott fölfele. **Ha jött negyrikán levél Kőbányáról, ernyed hangon kérdezte: "Mit ír a Ferkó? Nem készült haza?"** Es felolvasták neki a zavart hangu levelet, melyben mámorosforma díszekvés volt, hogy "folyik előttem a finom sőr, ihatok, amennyi csak köll . . ." Az öregnek kínos orcáját undorszerűség fogta el és a gyütelő izlett ki a hangjából, mikor mondta: "Finom nyers bort ihatnál idehaza a löre helyett. . . Ird meg neki Józsi! . . ." vetete utánna lankadtan az öreg.

Igy mult feleszterdő, egy esztendő. A betegnek lábai a daganattól olyanokká váltak, mint az oszlopok. Mikor ránézett a szegény beteg, irtózáttal mondta: "Mintha

két dög feküdne velem!" — Kék vörös volt a puffadás; hideg őszi idők meg-megcsipítették, bármint gögyélte is a menyecske, meg a Józsi. Es mondogatták: "írjunk a Ferkónak, hogy küldjön jó testes nagy mamuszkat, aki majd melegen tartja apánk lábát! . . ." Irtak is neki, az öreg várta is epévé; mintha üdvösségét remélte volna az élet után föl-folyágyódó lelke a mamuszkáktól . . . Csak hogy a Ferkó nem küldött. A Józsi feleségével szomorúan néztek egymásra és nem merték az apjuknak megmondani az igaz gondolatjukat.

Két karácsony közben az öregnek szívég ért a daganat és mint a szíven lött vadnak, olyan volt az utolsó tántítása. Szemei nyitva maradtak és merev csodálkozással nézett a Józsi fiára, mintha mondta volna: "ez a halál édes fia? . . . ez a mindennek a vége? . . ." A Józsi fia szentelt vízzel hintegette és remegett, mint a nyárfalevél.

Sürgöny útján hívták haza a Ferkót az apja lemetésére. Meg kell vallani, hogy formás, szép gyerek volt ismét a Ferkó. Már nem a régi, — urasan pantallós volt, kemény kalapos és az egyik újján nagy köves gyűrű ragyogott. A házbellek bármiképpen elváltak foglalta a szomorúsággal, mégis eleven döbbenéssel döböntek meg, mikor meglátták és tartózkodva közelednek feléje. A gyermekből velőtrázó zokogás tört elő, mikor megláta apját meglátta, olyan hirtelen és egész rohammal tört elő a zokogás, hogy majdnem szétmarcangolta. Fájdalmát fojtogatták a kegyetlen szemrehányások. Mikor a rohama elmúlt, csöndesen sirt és egy-egy vele járó gondolat sírhaj

Egyházmegyei hírek.

Baranyai Lajos ujmisést Bicskérre, **Hufnagl** Ferenc ujmisést pedig Etyekre küldötte segédlelkésznek a megyéspüspök.

— **Plebánosi eskü.** **Latics** György, az új pázmándi plebános ma tette le a plebánosi esküt a megyéspüspök kezeibe.

— **Prohászka püspök a főrendiházban.** Nagy nevű püspökünk a főrendiház tegnapi ülésén hatamas beszédet mondott Apponyi gróf, nagyjelentőségű törvényjavaslatához az ingyenes népoktatás ügyéhez. A beszéd főbb pontjait itt közöljük:

A magyar iskolaügy egyike a legkomplicáltabb intézményeknek, ahol sok az ütközéspontja sokféle jognak, amely találkozója, sok érdeknek és épen azért, jóllehet ennek teljesítése és rendezése okvetlenül szükséges, ez nem eshetik meg anélkül, hogy sok, legalább több kifogás, sőt talán némely oldalról óvás is ne emeltessek ellene. Tapasztaltuk ezt már a tanítók illetményeiről szóló törvényjavaslatnál és tapasztaltuk ezt a most tárgyalt törvényjavaslatnál is. És miután, mondom, sokféle nézet és véleményem szerint néhány tulsó nézet is hangzik el, engedjék meg, méltóságos főrendek, hogy melőtt állásfoglalásomnak kifejezést adnék, szavazatomat épen ezen különféle véleményeknek megvilágításával mintegy megindokoljam. Az ingyenes népoktatás, vagyis iskolázásnak gondolata mindenestre szép szociális eszme. Ezt a szép szociális eszmét hirdetik szociológusok, filozófusok és a magyar állam nem térhet ki előlük. De többet mondom, méltóságos főrendek, ezen gondolat visszanyulik már a középkorba is, mert hiszen a legnagyobb pápák, mint pl. III. Sándor, III. Ince és IV. Ince pápa elrendelik, hogy minden egyes egyház mellé legyen ingyenes iskola és a katolikus tanügynek, mondhatnám szentjei: Thiers, Fourier, Jean Lassale és Klnasanti Szent József mindannyian ezen eszmének hívei. De ha a régi középkori állam épen kulturhelyzeténél, gazdasági állapotánál fogva nem érvényesítette ezen gondolatot, megteszi ezt a modern kultúrállam és véleményem szerint jól teszi.

A miniszter ur belemert ebbe a gondolatba. Kifogás esik ugyan egyik és másik oldalról aziránt, hogy megtehette volna más rendben ezen modern eszméknek érvényesítését, de meg vagyok győződve mélyen tisztelt méltóságos főrendek, arról, hogy a miniszter ur mindenesetre emelte ezáltal Magyarország ethikai súlyát a külföld előtt és végre is afelett nem lehet sokat disputálni, hogy milyen énbken érvényesítenessék a modern kulturgon-

dolatok. Az ethikai, ideális előnyön kívül okvetlenül szociális és gazdasági haszna is van ennek a törvényjavaslataknak. Szociális jótétemény azokra a néprétegekre nézve, amelyeknél a jó a középcsaládokban is a tanév kezdete egy új gondot jelent.

Katholikus oldalról és autonómiáknak szempontjából azt a kifogást emelték ezen törvényjavaslat ellen, hogy ez benyulást jelent autonómiáknak és egyáltalában a tanításnak dolgába és csőrbát út autonómiáknak jogkörén. Ami főleg a katolikusokat illeti, két álláspontot látok itt. Az egyiket, amely inkább rigórozusabb, úgy jellemezém, hogy az ezt az ügyet és egyáltalában a modern államnak állásfoglalását a népoktatással szemben egy nagy, általános szempontból nézi és nagyon hajlik arra felé, hogy tagadja a kulturállamnak a népoktatás ügyére való befolyásának jogosultságát. Ezt az ügyet teljesen kisajátítja, a család és az egyház számára. Van azonban egy más álláspont, amely a nagy pedagógiai, erkölcsi és vallási elveket okvetlenül vallja, de azonkívül látja azt is, hogy a magyar államnak igenis vannak érdekei és ezen érdekeknek fogva jogosult befolyása és azt semmiféleképpen tagadni, sőt még ignorálni sem szabad.

En a hitvallásos nevelésnek és iskolának elvét valom méltóságos főrendek, én az iskolát nemcsak tanítézetnek nézem, hanem nevelési intézetnek, de tudom viszont azt is, hogy embert nevelni vallás-erkölcsi alap nélkül nem lehet. De jóllehet ez az állásfoglalásom, azért teljesen elismerem a modern állam befolyásának jogosultságát az iskolaügyre.

En a lelkiismereti szabadság és az állam jogának egy kombinálásában látom azt a közeputat, melyen mindazok a faktorok haladtak, melyek Magyarországon tradicionális jognál fogva a népoktatást szolgálják.

Általában méltóságos főrendek, a tanszabadság tekintetéből az látom, hogy azt autonómia, a hitvallásos iskola ezen törvény által is egyre szorosabb összekötésbe jut az államhatalommal, és ez az államhatalom már pszichológiájánál fogva is — pszichológiája lévén a terjedés — okvetlenül visszahozza a tanszabadságot és az autonómiáknak jogát. Lassan-lassan elsorvad az autonómiáknak idege, elsorvad épen a tartalom-szegénységtől, a melyet a modern állam népoktatási és népoktatási törvényeinek kifejtése fokoz. Sajnálom továbbá, hogy nem különböztet ez a törvényjavaslat kétféle népszkola közt.

Mert van egy népszkola, mely szükséges a népoktatás, a néprétegek emelésére. De lehet egy népszkola, amelyet alkalmásabban, gazdagab-

ban, kényelmesebben berendezenek és amelyben ezután tandíjat is szednek éppen erre való szempontból. Nem értem azt a szigort, mellyel az iskolafenntartót büntetik az iskolai hatóságok bűneiért, t. i. ha annak dacára, hogy megint tandíjat szed, az iskolafenntartó veszt el a jogot, hogy az iskolát fenntartsa. Nem helyeselhetem, hogy az iskolának a közgazdasági hatósággal legyen dolga, a bizonyítványok kiadásánál.

Ha ezeket a kifogásokat meg is tettem, azért mégis kívánatosnak látom, hogy a haladásnak és a kultúrállam ezen eszméjének életbelepítését szolgáljam. En is közreműködöm a modern államban is a népoktatás, az iskolázás ezen ügyének előmozdításában és biztosításában. Nem akarok látni ellentétet, még kevésbé ellenséget a magyar állam és az autonómiai hitvallásos iskola közt, sőt ellenkezőleg az a vágyom és szívesen közreműködöm abban, hogy legyen lehetőleg nemzeti, hitvallásos, szociális, egységes iskola.

Ezen szempontok bemutatásával megvilágítottam, méltóságos főrendek, az én állásfoglalásomat; ezek után kijelentem, hogy a törvényjavaslatot elfogadom. (Éljenzés.)

— **Munkásházák.** Saára Gyula dr. polgármester ma d. e. 11 órára hívta össze értekezletre a városháza nagytermében a gazdasági munkásházák előkészítése ügyében kiküldött szűkebbkörű bizottságot.

— **Gazdasági tudósító.** A földmívelésügyi miniszter Fejérmegyei adonyi járásra Paizs Aurél dr-t, Paizs Gyula dr. fiát, gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

— **Helyettesítés.** K. Horváth István a belvárosi plebános a Matz-féle óvóház Héjj Erzsébet óvónő betegsége tartalmára Szemer Erzsébet óvónőt alkalmazta ideiglenesen.

— **Áthelyezések.** **Beyersenyi** Gusztáv fejmegyei kir. tanfelügyelősi töltnököt Hunyadvármegyébe, **Popper** Péter hunyadvármegyei tanfelügyelősi töltnököt Fejérmegyébe helyezte át a kultuszminiszter.

— **Mende-monda.** A mai nap érdekes szenzációs hír terjedt városszerte. Azt újságolták az emberek egymásnak, hogy: „Meg van a pótfőle rablógylkos!” A hír érhető izgalombá hozta a szerkesztősegeket is. Mi is utána jártunk a dolgnak, fűhöz-fához fordultunk s összes fűrészdűnkéből régi tapasztalatunkhoz adhattunk csak újabb adatot, hogy a mende-mondára sokat adnak az emberek. A hivatalos fórumokon nem tudnak semmit a dologról.

tásra készítette. Ugy bolygott a ház körül, mint aki valaki elől kitérni, bujdosni akar. Nem tudni, miféle gondolatok háborgattak... Kint a ház tája ragyogó fehér volt a friss hótól és a bóbítas pipiske-madárkák panaszos hangon pipiskéltek... Minden ragyogó fehérség mellett temetési szomorú csönd volt az egész csöndes hegyoldalon, mintha az egész világ érezte volna, hogy ebből a csöppentett kis házból halottat visznek ki... És ez a nyomasztóan szomorú hangulat megmaradt akkor is, mikor a halottat vivő taposott uton visszajöttek a kis hajlékba... Némán szemköztiült a két testvér, az asszony a konyhában tett-vett és a kisgyerekek a temetés után — megfázva — az ágy végében hamar elaludt. A szoba kis ablakán: a messze nyúló mély völgy fölött habos hófelhők uszáltak... A két testvér most érezte igazán, hogy nincs apánk! és mégis nem merik szólni, mintha az apjukat féltették, hogy fölébred... mintha árnyéka köztük lebegett volna.

— Mi szándékod van most már, Ferkó?... kezdte igen hosszú csend után az idősebb. Rajzolgatót ujjahégyével az asztalon, mintha élet szeretné elismítani révedező, de mégis egyenes kérdésének.

— Azt tartom bátyám, használd a szőlő-részemet, adj belőle, amint testvérek között megér a haszna... nem veszünk össze...

— Hát csak nem maradsz itthon, persze! — mondta megint szomorúan az idősebb és megakadt a szeme az öccsének a köves gyűrűjén. Ha ezt a kérdést akkor veti az öccse elé, mikor még a halott földön fölül volt, akkor a

testvér öccsének lelkét megrázta volna ez a kérdés. Az a merev halott kőnszerűtette volna a telelettel: „Itthon maradok! itthon. Az apánk marasztal; ez a holt apánk, aki elevenen nem birt itthon marasztalni...” De most, fásult és sivár volt a lelke, gondolata... Ugy érezte, hogy az egész világ is üres, hideg és csöndes, mint a temető... Nem érdemes élni... A halál tolatodik minden közé... Ekkor a merev gondolatai köré pedig egyszerűbe mint az ézüst csöngtyű, csöngő hang csöndült... Finom, lágy hangon. És mint a tavaszi szellő, valami megérintette a szívet... Egyszeribe tavasz lett a világon, a gondolatában... pedig csak egyvalaki lány röppent a gondolatjai közé, annak a képét látta, annak hivatott szavát hallotta. Olyan mámorosan édes volt ez a kép, ez a hang a gondolatjának legbelsőbb foglatjában, hogy nem ért rá kérdezni, ha valjon tiszta-e, szeplőtelen-e ez a hang, ez a kép, ez a lányos valóság, vagy pedig bűnös-e, szennyes-e és mély érzés, gondolat formájában is nem szennyezi-e be ennek a tiszta kis szobának a levegőjét. Ez volt a fiatal szerelmi mámor az igaz valóságában, vakmerőségében: ahogy félre tola a halottat, ahogy elnémította a gyermeket, a testvért és életré támasztotta a szeretőt, a kedveset... hát így ez volt a valóságos vakmerő szelemi mámor.

A Ferkó visszament Kőbányára és pedig sietve, türelmetlenül. Mikor a szobában ült, akkor eszébe jutott, hogy miképpen zokogott földökölva és érezte, hogy akkor olyan éles és terhes volt a fájdalom, mintha szívszakadva meg kellene halni. Es most mintha viharos égi háború után

csöndesen barátságos megnyugvással mosolyogna a nap... A viharon való tudésnek könyvnyúsége volt a lelkén... És vágy, lázas mőhő vágy sietni, sietni!

Az idők szépcsekkén múltak. Jött kedves, nyájas tavasz: mikor nem tudják elgondolni az emberek, hogy lehetséges-e, hogy nemrégiben a sok virág és illat helyén, a fagy jég és zuzmara volt... A fák pompáztak és mint a fűrhez ment lányok: gyümölcsös szépségbe mentek át. A Ferkónak kis birtokán, kincseivel terhesen állott a szépséges fekete, ropogós szemű cseresnyefa. A cseresnyék mint ezer és ezer drágaköves fűlőfüggők, csüngtek-lengtek.

A Józsi megírta az öccsének, hogy mennyit kerestek a szép fáról! Valóságos fejőstehen; tizenöt-husz kis vékával lett rajta... egy forint, két forint egy-egy véka... számítsd ki Ferkó öccsém! Az asszony meg én holdvilágos éjjel szedtük; mert nem vagyunk álmosak, olyan drága gyönyörűség a gyümölcszedés napj-hosszat... És az asszony immár, nem, fején hordva viszi a gyümölcsöt, a te sok szép cseresnyédet sem úgy vitte... licitán kis szerkesztő-tem szürke lovacskával... hogyan huz a kapatos meredek utakon, ha látnád! minő áldott kis lovacská! Hitebe vettem, igaz, tele réssben tudod, a temetési költség apánk után megvált — az Isten nyugtassa! — de a gyümölcsből kifizetemi a másik felét... te Ferkó! a bárgabarak-fánk tömve van, mint a hólyag, úgy ózgat rajt a sok szép báráck... Oh Istenem! az asszony nál nem bírok, úgy örül... De igaz! mit tegyünk a rád eső részszel; hát úgy-e a fele temetési költség,

— **Lichtensteini herceg és a bérkocsis.** Kelle: tetlen incidens folyt le szombaton délelőtt a lövölde utca egyik fordulójánál, ahol Molnár József bérkocsis vigyázatlanságában csaknem éppen az arra vezető Lichtenstein Alajos hercegnek. A dologból szerencsére semmi veszedelem nem lett, a kocsist azonban gyors hajtásért 2 napi elzárásra és 20 korona pénzbüntetésre ítélték.

— **A Faludvárosi rk. Kisdedővoda f. hó 5-én** (vasárnap) d. u. fél 8 órakor nyári gyermekünnepélyt rendez, melynek jövedelmé az ovoda felszerelésére fordítatik. Belépőjű ülőhelyre 60 és 30 f., állóhelyre 10 f.

— **Nyári mulatság Bodajkon.** Megyénk kies-fekvésű fürdőhelye, Bodajk kellemes nyári mulatságot kínál fel a hoinapi napon, vasárnap látogatóinak. — „A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetsége” székesfehérvári kerülete a Polgári dalkör közreműködésével 1908. július 5-én (vasárnap) Bodajkra kirándulást és táncdal egybekötött nyári mulatságot rendez. Indulás külön vonaton Székesfehérvárról június 5-én délután 1-20 órakor, visszatérés ugyanaz nap este 11 órakor. Belépő-jegy személyenként 40 fillér, családjegy 1 kor. A menetjegyek a különvonathoz a közönség részére 50% engedménnyel adatnak ki. A mérsékelt (féltúra) jegyek az állomás pénztáránál, vagy a Vasutas szövetség hivatalos helyiségében, (Megyeházát 17.) kiadott utalványok alapján kaphatók. Tánc kezdete délután 5 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság fedett helyiségben lesz megtartva.

— **Munkásügyek.** A rendőrkapitányság a munkásbiztosító-pénztárhoz leendő bejelentések pontos megtételét szigorú ellenőrzés alá vette s ezideig 15 esetben torolta meg a bejelentések elmulasztását. A mulasztókat is nemcsak érzékeny pénzbüntetéssel sújtották, hanem az okozott kár megfizetésére is kötelezték őket.

— **A mentők munkája.** Önkéntes mentő-csapatunk június havában első segítséget nyújtott 53 alkalommal a következő eseteknél: sérültek 43, belső bajok 1, egyéb bajok 6, öngyilkosság 3 esetben. Ezenkívül 9 esetben működött és pedig: betegek szállításánál 4, elmebetegek szállításánál 2, vaklármánál 2, hullaszállításnál

állod, ahogy megbeszéltek itthon. Ami megmarad pénz, talán ugy-e jó lesz, ha a takaréka teszem számodra. A fáradságért semmit sem számítunk ám; most már nem az asszony cipeli eladni a gyümölcsöt, a szürkének meg van enni az árokpartokon, a horgasok fölött... A szedés fáradságáért sem számítunk semmit, minden pénzt beletesszünk a takaréka amit kapunk a gyümölcsért számodra... ugy-e jó lesz? iszen tudom, jó világod van! Milyen szép aranygyűrűd van! Az asszony sokat emlegeti; nem szorulsz a pénzre... Majd szépen összegyűlemlik a takarékbán, aztán — oh Istenem! — a szomszédunk szülője idővel, hamarosan alighanem eladó lesz, ugy-e jó lesz, majd megvesszük számodra... hát persze, ezt csak úgy írom: ha... meg ha... Istennél van ugyanis minden!... de hát olyan jó volna mégis csak ha köztünk volnát. A kis Mariska leánykánk is annyit emleget...

A szegény jó ember ezeket írta össze-vissza kemény vonásokkal, (majdnem körösztül bökta a papírt) de puha és lüktető szívvvel. És egész nyolcszáz nyitott előtte, meg a lelkében, mikor irogatta a levelet... Vastag, nehéz levelet kapott helyette Kőbányáról. Mikor fölbontotta, arcképet húzott ki belőle először is és nem tudta, kié az az arckép. Tornyos haju, mosolyogva

1 esetben. Mozgóórsegnél 23 esetben: Színházban 3, tüzésnél 1, tömeges baksetnél 4, egyéb helyütt 3, fertőitlenit 12 esetben. 1908. évi június havi összműködés 85, 1908 évben 771 esetben; főnállása (1898) óta 6106 esetben működött közre.

— **Jubileumi népszarándoklat Lourdesbá.** Az Egyházmegyei Főhatóság engedélyével vezeti főt. Siposs Agoston s. lelkész. (Budapest, IX. Bakács-ér 13. plébánia.) — Árak: II. osztály: 250 korona. III. osztály: 140 korona. — Indulás Budapestről 1908. augusztus hó 30-án. Jelentkezni lehet 1908. augusztus hó 15-ig. Részletes programok kaphatók fenti vezetőnél.

— **Céllövészet és tekeverseny.** A polgári lövészkertben tartott céllövészetben az I. díjat Binder Béla (4.) II. díjat Szőke Gyula (4.) III. díjat Czollner Károly nyerte meg. A pisztoly-versenyben I. lett, Binder Béla (4.), II. Dr. Krausz Zsigmond, III. Lövinger Mór (3.)

A tekeverseny győztesei: I-ső lett Pap László (19 fa), II. Hajnal József (18 fa), III. Kálóczy Gyula (17 fa), Freund Miklós (17 fa).

— **Fiu-internátus Székesfehérvárott.** Már ötödik éve működik áldásos eredményel a középiskolai Szent-Imre-konviktus, a katolikus magyar ifjúság vallásérkölcös, hazafias, tudományos nevelés terén. Aki tudja, mennyi rüt veszedelemnek lehet zsákmánya az ifju harnatos lelke, ha a családi körből távozva kellő felügyelet nélkül él, azok tudják mérlegelni, mily megbecsülhetetlen szolgálatot tesz egy ilyen intézmény a nevelés ügyének. — A Szent-Imre-konviktusban (nagy udvar, játszótér és park) 32—35 növendék kap teljes ellátást évi 700 koronáért. Az intézet élén egy igazgató és egypraeftikus áll. Részletes főtávirányítással szivesen szolgál az intézet igazgatósa. (Székesfehérvár, Széchenyi-utca.)

— **Országos zarándoklat a Szentföldre.** Nagyságos és fötisztelendö dr. Giesswein Sándor kanonok, biersi apát, országgyűlési képviselő lelki vezérlete alatt és számos pap közreműködésével országos zarándoklat indul f. é. október hó 1-én a Szentföldre, a melyet a Szentföld magyarországi hivatala rendez. Árak: I. oszt. 700 k., II. oszt. 550 k.; III. oszt. 300 k., — Programmokkal és felvilágosításokkal szivesen szolgál a Szentföld magyarországi biztosi hivatala Budapest, II. Margit-körút 23. plébánia-hivatal.

— **Schützerök kéménye.** Ma délelött 10 óra tájban ismét kigyuladt Bolgár Pál szállító ősz-utcai házában a szemétdomb, azonban mire a tűzoltók megérkeztek, a házbüliek a tüzet eloltották. — Most már kétségtelen, hogy a tűz a

szomszédos Schützer-féle szappangyár olvasztó-kéményéből lehellő sziporkáktól gyuladt meg a szemétdomb mind a két esetben. A hatóság a kellő intézkedést megtette.

— **Beverit ablak.** Hoffmann György, acsai lakos valószínűleg iluminált állapotban beverte szomszédjának, Landszmann Jánosnak a ablakát és vészjóslóan beszélt hangon bedörögött rajta: — Megöllek, zsvány, megöllek! Azzal szépen eloldalgot, bölcsen meggondolta, hogy elég bajjal jár az életveszélyes fenyegetés, minek citálják rá a szándékos emberölés-paragrafusát?

Goddam!
Végre egy gyorsan és biztosan ható tyukszemszer
Cook & Johnsons
amerikai szabadalmazott
tyukszem-gyűrűi

1 darab 20 fillér, 6 drb. 1 K. Póslán 20 f. portó.
Kapható a birodalom minden gyógyszerüzében, valamint orvosszer-drogériákban stb.

— **Öngyilkos öreg ember.** Timár Ferenc 58 éves iváncsai lakos a napokban kötéllel vetette végét az ő elzúllott életének. Timár valamikor jómódu ember volt; háza, földje, szőlője volt, azonban lassacskán a más kezére jutott, mert Timár mödnélkül hódolt az alkoholvias gyönyörűségeinek. Azt hisszük, az ilyen apró hírcske is megdöbbenően igazolja az antialkoholizmus apostolainak igazát.

— **Erdei összeütközés.** Sinlök József csákvári erdőkerülő Czimmermann Péter, Mátyás és Schweighardt Antal között erdei harc támadt. A három utóbbi fát szadegetett az erdőn, így természetesen összeütközésbe került az erdőkerülövel, aki urassága érdekeit védte. A három ellenfél persze könnyen elbánt vele. Ugy helyben hagyták, hogy jó néhány hétre van szüksége, amíg fölépül. Bántalmazó a bíróság előtt fognak felelni.

— **Égő gabonaföld.** Mult lapunkban adtuk hírt róla, hogy a sárszentmiklósi határban 25 holdnyi gabonavetést elpusztított a tűzveszedelem. A tüzet az arra haladó vasut mozdonyából kipattanó szikra okozta, amely belekapott a már teljesen éret, száraz vetésbe. Ugyanílyen hírről értesülünk a Martonvásár községhez tartozó Tükörös pusztáról is. A Székesfehérvárnak robogó

az asszony; majd meg a női lélek megsejtésével, ingerülten szölt az urához, aki gyönyörködve nézegette a képet. — tudd el aptya azt a képet, ne nézd!... Nem tetszik nekem az egész historia...

Az ember elszomorodott és nyomasztó gondolatok ütödték a lelkéhez. Betolta a boritékba a levelet meg a képet.

— Elküldjük neki a pénzt? — mondta féltéken és kutatva nézte a feleségét.

— Az övé! — mondotta kurtán az asszony és nem volt a hangjában sem harag, sem panasz. — És elküldték neki azt az igen drága kis pénzt, amelyért szép fehér holdvilágnál dolgozott az a fehér lelkü, drága paraszt asszonyka... amely pénzért a meredek, kapatos horgos utakon ugy kapaszkodott föl és oly kínosan, fáradszóan lóduit le az a kis paraszt lovacska... azt a kis pénzt, amelyet a Józsi testvér gusztyással szemeztetett, mint legeslegdrágább gyöngyszemet... amely pénzből az édesapa fele kóporsó ára sem kerülhetett ki... Elküldötték a hófээр drága pénzcsékét...

Ha tudta volna az a mosolygó lány, akinek apró fogacszkái kilátszanak: mosolygó ajkai közül — ha tudta volna ennek a kis hófээр pénzcsékének természetét!...

Domonkos István.

Alba Mozgófényképszínház a vásártéren.

Előadás kezdete este fél 9 órakor. Vasárnap és ünnepnap két előadás, este 7 és 9 órakor.

Haszonbéri hirdetés.

A Dunamelléki ref. Egyházkerület haszonbérbeadja a Fejér megyei Alsóentiván községben fekvő és az ottani 24 sz. kat. birtokvíben foglalt 791 kat. hold 249 négyszögöl kiterjedésű, szántóföld, kert, rét, szőlő és legelőből álló birtokát 1909. szeptember 29-től kezdő 12 évre.

A haszonbérrelni szándékozók a közelebbi haszonbérleti feltételeket dr. Szabó József budapesti ügyvéd, egyházkerületi vagyongazdálkodó urnál (Budapest IX. Lónyay utca 9. sz.) tudhatják meg s folyó évi szeptember hó 15-ig ugyancsak nála adandók be a haszonbérleti ajánlatok.

Az Egyházkerület Közgyűlése az ajánlatok közül szabadon választhat, sőt azok egyikét sem köteles elfogadni.

Az ajánlattal egyidejűleg 2000 korona bánatpénz is leteendő.

Nielőtt
Személy, lakások, v. építési
KÖLÖSÖN
iránti intézkedések,
kérvény előkészítés,
MELLER L. EGYED
BUDAPEST,
IX. Lónyay-utca 7.
Telefon: Híradóban
46-31.

Kristály forrás-ásványvíz,

étvágyat javít, gyomor-
rontást megakadályoz.

Kapható minden jobb fűszer és ve-
gyeskereskedésben.

Főraktár PINKAS ZSIGMOND és FIA
fűszerüzletében, Székesfehérvárott.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes térfelület	1 szelvény 12 korona
hoz (kárát, nad- rág és mellőny)	1 szelvény 15 korona
előrend, csak	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt letele szoborralhoz 20.- K.-ért,
szünetgy. jeltőlőszóvellet, turistakönyvet, setev-
hangszóró stb. gyári áron küld a mint meg-
tehető és szálló cég mindenütt ismert poszto-
gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magán-évi évez, ha
mórvetési-üzletét követően Siegel-Imhof cég-
éből, a gyári piacra rendelni meg, igen jelentősnek
szabott, legelőcsöb árak. Örökös választás.
Minták, figyelmes kiválasztás, még a legkisebb
rendelésnél is utána fűz ártalom.

LEGJOBB CIPÓTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fenyű adja és a bőrt tartóssá teszi.
NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlható, mert
NIGRIN folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el-
nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs
cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése
előtt egy Magyarországon, mint
bármely külföldi államban fordul-
duljon a

„Szabadalmi Ujság“

szerveskészségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26. Kérje a SZABADALMI
UJSÁG ingyen mutatványszámát. 1100.

Parkett

:: padozatokat kifogástalan anyagból készít ::

Bognár Ferenc

parkett asztalos

Székesfehérvár, Vörösmarty-tér 12. szám.

A parkett szakmába vágó minden
munkát kitűnő anyagból, tartós kivi-
telben, jutányos árakon készítenek. —
Javitásokat, padlóbeereszté-
seket gyorsan és pontosan eszközölk.

Vidéki megrendeléseket
levél útján is vállalok.

VÉDJEGY.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói
ezen védjeggyel ismerhetők fel.

FIGYELEM!

Azon varrógépek, melyeket más kereskedők
árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi
SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek
természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek
s nem is a SINGER-varrógép részvénytársasá-
gától származtak, — miért is ügyeljünk a
védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott
varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.

varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

HERKULES-MÓTORVÁLLALAT, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja egy csepélés, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb
benzinlokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor
üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás
kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatatosan egyszerű szerkezet!

Redkivül csekély benzinfogyasztás!!! — 13-14 éves fiu is kezelheti!!!
Arjegyzzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 drb. előismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.